

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

BPK.566.2.2017

**Pan
Tomasz Janeczek
Prokurator Regionalny
w Katowicach
ul. Wita Stwosza 31
40 – 042 Katowice**

działając w trybie 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r., poz.2179 j.t.), przedstawiam na ręce Pana Prokuratora wnioski, zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony wolności i praw człowieka i obywatela w toku śledztwa prowadzonego przez Wydział I Śledczy Prokuratury Okręgowej w Katowicach, pod sygn. akt *PO I Ds. 154.2017*. Sprawa dotyczy stosowania w dniu 25 listopada 2017 r. w Katowicach z powodu przynależności politycznej, gróźb bezprawnych wobec europosłów, którzy głosowali za przyjęciem rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie praworządności w Polsce podczas manifestacji o nazwie „Nie dla współczesnej Targowicy”, w trakcie której jej uczestnicy na atrapach szubienic zawiesili portrety europarlamentarzystów, tj. o przestępstwo z art. 119 § 1 k.k.

W ramach realizowanych czynności, mających swoją podstawę w przepisach ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, Biuro Rzecznika od niemal dwóch lat monitoruje działania Prokuratury Okręgowej w Katowicach we wskazanej sprawie. Niestety uzyskiwane informacje są niezwykle lakoniczne i mają charakter zdawkowy. Nie znajduję żadnych racji, które mogą uzasadniać to, że postępowanie w niniejszej sprawie, którą obiektywnie rzecz biorąc trudno uznać za skomplikowaną, trwa niemal dwa lata – nadal pozostając w fazie *in rem*. Biorąc pod uwagę fakt, że zgodnie z przepisami kodeksu postępowania karnego

śledztwo powinno być ukończone w ciągu trzech miesięcy (art. 310 § 1 k.p.k.), zaistniały stan budzi moje głębokie zaniepokojenie.

Muszę wyraźnie podkreślić, że od momentu objęcia funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich prowadzę monitoring spraw dotyczących przestępstw motywowanych nienawiścią, obejmujący w szczególności czyny z art. 119 § 1 k.k. (stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej wobec grupy osób lub osoby z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, politycznej, wyznaniowej lub z powodu jej bezwyznaniowości). Szybka reakcja organów ścigania oraz brak pobłażliwości w sprawach o czyny z art. 119 § 1 k.k. jest niezbędnym fundamentem działań organów państwa, które powinny przeciwdziałać szerzeniu nienawiści opartej na uprzedzeniach, którymi coraz częściej dotknięci zostają politycy oraz działacze organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

W tym kontekście, uwzględniając także obowiązki Polski wynikające z szeregu aktów prawa międzynarodowego, w tym m.in. art. 20 ust. 2 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz.U. z 1977 r. nr 38, poz. 167), art. 4 Konwencji w sprawie Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Rasowej (Dz.U. z 1969 r. nr 25, poz. 187), czy art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. z 1993 r. nr 61, poz. 284), muszę podkreślić, że to na organach ścigania ciąży szczególna odpowiedzialność, która wymaga, aby sprawy o podłożu dyskryminacyjnym prowadzone były ze specjalną czujnością i wrażliwością wobec pokrzywdzonych, a same zjawiska propagowania ideologii totalitarnej oraz przejawy przestępczości motywowanej uprzedzeniami spotykały się ze stanowczą i niezwłoczną reakcją ze strony państwa.

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich, a także uczestnik i obserwator debaty publicznej, z niepokojem obserwuję przebieg postępowania prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową w Katowicach, w sprawie o sygn. akt PO I Ds. 154.2017 oraz brak zdecydowanej reakcji Prokuratora Regionalnego w Katowicach oraz Prokuratora Generalnego na opieszałość działań w sprawie, której przedmiot stanowi zachowanie motywowane nienawiścią. Przyglądając się postępowaniu Prokuratury Okręgowej w Katowicach, można powziąć zasadniczą wątpliwość, czy prowadząc to postępowanie w sposób długotrwały, bez jednoznacznego wyjaśnienia powodu zaistniałego stanu rzeczy, Prokuratura w istocie realizuje swój ustawowy obowiązek stania na straży praworządności. Podkreślić muszę ze

smutkiem, że tego typu postawa może w przyszłości prowadzić do nasilenia zachowań tożsamyh z zaistniałym 25 listopada 2017 r. w Katowicach, które wobec bierności Prokuratury, w odczuciu niektórych, mogą być uznawane za akceptowalne.

Dlatego, jako Rzecznik Praw Obywatelskich, działając w trybie art. 14 pkt 2 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, stwierdzając, że przedstawiony stan rzeczy może być obiektywnie uznany jako naruszający wolności i praw człowieka i obywatela przez jednostki organizacyjne Prokuratury, oczekuję, iż Pan Prokurator podejmie niezwłocznie działania, których efektem będzie ustalenie aktualnego stanu prawnego i faktycznego przedstawionej sprawy. Następnie dokona w sposób bezstronny szczegółowej analizy oraz oceny tego, czy postępowanie to jest prowadzone prawidłowo, a dotychczasowy przebieg uzasadnia jego długotrwałość.

Jednocześnie, działając w trybie art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, proszę Pana Prokuratora o udzielenie Rzecznikowi jak również opinii publicznej informacji o dokonanych ustaleniach oraz poinformowanie Rzecznika i społeczeństwa, w jakim nieprzekraczalnym terminie postępowanie, pod sygn. akt PO I Ds. 154.2017, prowadzone przez Prokuraturę Okręgową w Katowicach, zostanie zakończone.